

COOPERATIVIZAREA AGRICULTURII ÎN ROMÂNIA. STUDIU DE CAZ - ROȘIORI, RAIONUL ȘOMCUTA MARE

DORIN DĂRĂBAN

În cadrul procesului de comunizare a României un loc aparte îl ocupă acțiunea de colectivizare a agriculturii. Urmările se regăsesc, la nivelul lumii rurale, pe plan material, mental și juridic, la 10 ani de la acțiunea incompletă de decooperativizare. Prin acest studiu de caz, încercăm să surprindem, din perspectiva acestei lumi, martoră sau participantă, modul în care a fost percepută această acțiune. Am făcut apel prin intermediul anchetei orale, la martori sau participanți direcți din localitatea Roșiori. P.C.R. își îndreaptă atenția asupra țăranimii încă din 1947 când se hotărăște la plenara din 8-9 ianuarie înființarea secțiilor țărănești în întreaga structură organizatorică. Deși la 9 aprilie 1948 Gh. Gh. Dej dădea asigurări că “proprietatea particulară și dreptul la moștenire sunt recunoscute și garantate de stat”¹ la 27 decembrie același an își arată adevăratele țeluri declarând că “trecerea țăranimii în gospodăriile colective este singurul mijloc prin care țăranimea săracă și mijlocașă poate scăpa din starea de mizerie și înapoiere”².

La 2 martie 1949 apare decretul 83 care lichidează resturile proprietății moșierești rămase după aplicarea legii 187/1945. Prin acest decret se expropriează pământul cu tot inventarul agricol viu sau mort, clădirile și instalațiile agricole. Rezistența la confiscare se pedepsea cu 5-15 ani de muncă silnică și confiscarea totală a averii. La 3-5 martie 1949 are loc Plenara C.C. al P.C.R. S-a fixat ca obiectiv desființarea completă a exploatării chiaburești la sate arătându-se că “unirea gospodăriilor țărănești individuale, mici și mijlocii, în mari gospodării agricole colective bazate pe proprietatea obștească asupra mijloacelor de producție este singura cale de dezvoltare a agriculturii, care corespunde țărilor și intereselor fundamentale ale clasei muncitoare și țăranimii”³. Călăuziți de ideile leniniste că proprietatea produce capitalism și burghezie permanent, spontan și-

1. Gh.Ghe. Dej - Articole și cuvântări, Editura P.M.R. București, 1951, pag. 163

2. ibidem - Editura de Stat pentru literatură politică, 1953, pag. 231.

3. colectiv - Agricultura României, 1944-1964, Ed. Agro-silvică, București, pag.27.

n proporții de masă P.M.R. considera că "transformarea socialistă a agriculturii este o lege generală a revoluției socialiste față de care nu se poate asigura victoria deplină a construcției socialiste, avântul neîntrerupt al întregii economii naționale"⁴. La 2 octombrie 1948 Ana Pauker declara că victoria socialismului nu este de conceput fără îndeplinirea colectivizării, în 1949 frunțașii comuniști continuau pe aceeași linie afirmând: "câtă vreme există mica producție de mărfuri pozițiile capitalismului nu puteau fi lichidate definitiv și nici primejdia restaurării vechilor orânduieli. Există un singur drum, trecerea la marea agricultură socialistă... și îngrădirea treptată a puterii economice a chiaburimii în vederea lichidării ei ca și clasă"⁵. Contrar tuturor realităților se afirma că "în întreaga activitate de reorganizare socialistă a satului partidul nostru a îmbinat politica de cointeresare materială a țărănimii muncitoare în creșterea producției agricole cu politica de colectivizare a agriculturii. Intre anii 1948 - 1953 calea de formare a fondului central de produse agricole al statului a fost cotele obligatorii. Grupul fracționist Luca-Pauker a subminat aplicarea politicii de cointeresare materială a țărănimii, au impins cotele la limite exagerate și au stabilit prețurile sub nivelul de cost"⁶. La aceeași plenară s-a dat semnalul începerii campaniei de colectivizare "cu ajutorul clasei muncitoare printr-o stăruitoare și permanentă muncă de lămurire și convingere a țărănimii sărace și mijlocașe despre superioritatea marii gospodării colective față de mica proprietate individuală vom putea uni marea masă a țărănimii muncitoare"⁷. La 1 august 1949 apare decretul 319 prin care se aproba organizarea gospodăriilor colective la propunerea Ministerului Agriculturii prin hotărârea Consiliului de Miniștri. Plenarele din lunile august 1953, iulie 1956 și iulie 1961 stabilesc măsuri pentru întărirea continuă a G.A.C.

La 27 decembrie 1948 Dej afirma că "sub nici un motiv și nici într-un caz țărănimea nu trebuie să fie forțată să treacă la forma gospodăriilor colective"⁸ în anul următor, la 22 august avertiza că va zdrobi "fără cruțare orice încercare de grupare sau rezistență a dușmanului față de măsurile economice și sociale luate de partid și de guvern"⁹. Rupți de realitate frunțașii comuniști considerau că "dezvoltarea G.A.C. se face pe măsura creșterii conștiinței maselor largi, formării agronomilor și creșterii interesului social. Respectarea cu strictețe a liberului consimțământ a constituit una dintre condițiile esențiale care au determinat transformarea socialistă a agriculturii. Numai convingerea adâncă a țărănimii muncitoare despre marile avantaje ale gospodăriei colective poate servi drept

4. ibidem - pag. 35.

5. ibidem - pag. 36.

6. ibidem - pag. 39.

7. ibidem - pag. 41.

8. Gh.Ghe. Dej - Articole și cuvântări, Editura de Stat pentru lit. politică, 1953, pag.231.

9. ibidem - 1955, pag.262.

bază pentru crearea unor gospodării colective cu adevărat trainice. Prin metode administrative se îndepărtează țăranul de gospodăria agricolă, se dă apă la moara dușmanului de clasă care cauta să profite de greșelile și de abaterile de la linia partidului pentru a pescui în ape tulburi. Când am avut manifestări de încălcare a liberului consimțământ al țăranului muncitor P.M.R. și guvernul au combătut și curățat cu hotărâre acele tendințe dăunătoare, orice încercare de a înlocui munca politică de convingere a țăranului și studiul atent al condițiilor și posibilităților concrete"¹⁰.

Între decretul 183/1949 și cel cu numărul 89/1959 se întind o serie de acte legislative (131/1952, 308/1953 etc.) represive care au ruinat țărănimea lovind în baza economică care le permitea o anume rezistență la colectivizare. Legislația adoptată în această perioadă a fost un instrument de impunere al unui anume tip de politică agrară, cel copiat de la sovietici și promovat de comuniști. Cotele impuse peste limitele de suportabilitate au dus la pauperizarea severă a țăranilor chiar și după anul 1957 când au fost înlocuite cu sistemul de achiziții și colectări de către stat. Decretul 115 din 30 martie 1959 care interzicea darea în arendă a pământului și exploatarea muncitorilor de către producătorii agricoli este ultimul care lovește în baza economică a chiaburilor. După o oarecare acalmie în perioada 1957 - 1962 se simte o accelerare a intrărilor forțate în G.A.C. pentru încheierea cât mai grabnică a procesului de colectivizare a tuturor regiunilor țării. La 3 aprilie 1958 Ghe. Gh. Dej într-o cuvântare ținută în județul Constanța, critică actuala situație în care alături de regiuni unde suprafața cooperativizată este de 50 - 60% mai există și regiuni ca Baia Mare, Cluj, Hunedoara unde suprafața este de 10 - 15% cu deosebiri mari în interiorul fiecărei regiuni de la un raion la altul"¹¹.

Organizarea întovăririlor agricole va cuprinde treptat întreaga populație a satelor din diverse cauze: comasarea pământului, nu-și pierdeau dreptul la proprietate, tradiția de a se supune legilor existente, promisiunilor demagogice, diverselor metode de constrângere. Echipele de lămurire îmbinau propaganda vizuală cu munca de convingere atât pe la casele oamenilor cât și la adunările de la căminele culturale.

"La Roșiori prima întovărașie a apărut în 1953 și-a cuprins 12 persoane Borșe Gheorghe, Sabou Maria, Boloș Ioan etc. iar a doua a cuprins un număr mai mare de persoane între care Barbuș Vasile, Roatiș Ioan, Sabou Ionel și s-a înființat în anul 1957. Președintele întovăririi a fost numit Roatiș Ioan, vicepreședinte Barbuș Vasile, contabil era Sabou Ionel. Pe pământurile comasate se cultivau diverse culturi care după recoltare erau valorificate în vederea constituirii unui fond bănesc. Acești bani au fost cheltuiți la inaugurarea C.A.P. în 28 ianuarie 1962"¹².

10. ibidem - 1960, pag. 385-386.

11. ibidem - 1960, pag. 383.

12. mărturie - Gita Ioan, Roșiori.

"În 1953 a intrat în tovărășie tatăl meu Dragoș Ioan, peste câțiva ani în 1958 împreună cu soția mea Muruca ne-am pus primii cererea de intrare în colectiv deoarece ne-au promis și chiar ne-au dat un loc de casă în schimbul unui lot de pământ cultivabil"¹³.

"Au intrat în tovărășie cei care aveau pământ sărac și-au primit altul în locuri mai bune. Au intrat printre primii Roatiș Ioan, Gîta Ioan, Costan Ioan, Dragoș Ioan, Roatiș Augustin etc. Unde este căminul cultural acum, era pe vremea aceea o lăptărie și acolo într-o cămăruța își avea sediul la început întovărășirea. În zona asta, la Lipău s-a făcut primul G.A.C., erau la putere comuniștii și făceau ce vroiau ei. Când am aflat că ne ia pământul am fost foarte supărată deoarece mai aveam 3 fete de măritat și nu-l mai aveam pentru zestrea lor"¹⁴.

În aprilie 1961 o parte dintre întovărășiți - 98 de familii - au înființat o gospodărie colectivă, ajungându-se prin diverse metode de constrângere ca în 25 ianuarie 1962 să intre 286 de familii, cooperativizarea încheindu-se cu o chermeză populară la 28 ianuarie 1962.

"Încă din vara anului 1960 activistul Roatiș Gheorghe împreună cu alți membri de partid din raionul Șomcuta făceau adunări de lămurire la școala din sat, unde chemau tot satul. Adunările se făceau peste săptămână, o dată sau de două ori plus duminica seara. Oamenii aveau dreptul să se înscrie la cuvânt dar se temeau să se declare a fi împotriva colectivizării. Activiștii ne cereau să ne unim împotriva chiaburilor. Chiaburi nu mai erau pentru că cei cu mult pământ cum ar fi Roatiș Vasile sau Gîta Gheorghe fuseseră arestați și duși la Canal unde au și murit fiind oameni bătrâni și bolnavi. Ne-am înscris în gospodăria colectivă pentru că soțul meu Borșe Gheorghe lucra la Baia Mare la drumuri și-i trebuia o adeverință că s-a înscris pentru a-și putea continua munca. Unii vecini încuiau ușile, alții fugeau și se ascundeau când îi vedeau venind pe cei de la partid. Erau ca și pocăiții de acum, ne promiteau pensii la cei bătrâni, dar n-au primit părinții mei nimic deși au murit după încheierea colectivizării. Pensii s-au dat începând cu 1967 câte 100 de lei la cel îndreptățit. La noi au venit cu munca de lămurire Roatiș Gheorghe și unul Borhidan care nu era de aici. Duceau cu ei un registru în care îi scriau pe cei care intrau. Trebuia să scriem cereri benevole și trebuiau semnate de toată familia, inclusiv de fiicele mele în vârstă de 17 și 15 ani. Cei care aveau și un cal se înscriau obligatoriu cu el în colectiv. S-au constituit 2 brigăzi de colectiviști, muncile făcute se calculau în norme pe un hectar lucrat. Pentru o normă primeam 5 kg de porumb și 2 kg de grâu. Șefi de echipă erau Manța Ioan și Sabou Ioan iar deasupra lor era activistul Roatiș Gheorghe. Am avut mult porumb în primii ani că nu aveam unde-l depozita. Ne-au dat și 30 de ari de pământ pentru o familie, fără titlu de proprietate doar cu drept de folosință.

13. idem - Dragoș Gheorghe

14. idem - Borșe Maria

Această suprafață a fost mai târziu redusă la 15 ari pentru o familie. În anul 1962 a intrat toată lumea în colectiv cu excepția familiei Onciu Gheorghe și Terezia care au rămas doar cu pământul de lângă casă. Colectivul se numea 9 Mai iar cel din Valea Vinului se numea Iuri Gagarin. Au venit activiștii de partid împreună cu miliția și ne-au luat carul, plugul, semănătoarea și mulți saci de pânză și le-au dus la colectiv. Dacă ascundeai ceva te spuneau vecinii ce nu vroiai să dai, așa au ajuns unii oameni de răi în acele timpuri. Prin muncă voluntară s-au construit și grajdurile pentru animale care au fost, mai târziu, trăznite în timpul unei furtuni. Acest lucru se întâmpla în vara anului 1962 și au ars 30 de vaci, mare pagubă în acele vremuri. După un timp au înapoiat o parte din care, la 3 familii câte un car, deoarece stăteau în curtea colectivului nefolosite. Tot la C.A.P. a fost luat și pământul școlii, 2 hectare ca și cel al bisericii , 18 hectare. Cu timpul au ajuns să dea doar a 3 parte din recoltă și oamenii au fost nevoiti să mai fure"¹⁵.

"Pentru munca de lămurire au fost aduși tovarăși de la raion cât și din alte părți: Sighet, Săbișa etc. Aceia dintre noi care se înscriau erau trimiși în altă parte pentru a lămuri și pe alții, la Bicău, Iegheriște etc. Ne-au dus cu 2 mașini , la Ghenci, ca să vedem rezultatele gospodăriei. Cei care nu doreau să meargă erau considerați a fi contra partidului. Ne-am dus la casele oamenilor de acolo și am văzut că aveau saci de zahăr, de grâu mai mulți decât în partea noastră. La sediul gospodăriei aveau multe animale, difuzoare prin care anunțau lumea din sat unde să se prezinte la muncă, aveau chiar și un televizor. Au tăiat chiar și un porc cu care ne-am ospătat așa încât am venit foarte multumiți acasă mai ales cei care erau și băuți nu numai sătui. Oamenii din Roșiori nu ne credeau ce le povesteam zicând că spunem numai minciuni. Am făcut și eu parte dintr-o echipă de lămurire împreună cu Laza Nicolae și Juhas Florica și am mers la Gherman Vasile acasă dar nu am reușit să-l lămurim deloc. Într-o primă fază au rămasă neînscriși Țara Gheorghe, Ardelean Vasile, Onciu Gheorghe și Roatiș Ioan dar le-au luat forțat pământurile. Pe ultimul l-au și bătut deoarece venind beat de la un târg a afirmat în gura mare că nu se înscrie în colectiv nici dacă o să aibă epilepsie deoarece are destui bani ca să trăiască. Fiecare brigadă de colectiviști era formată din 6 echipe. C.A.P. era condus de un președinte numit de partid, ajutat de 6 persoane care formau consiliul de conducere ca și de adunarea generală. Inclusiv milițianul Talos, șeful de post a fost trimis prin sat cu munca de lămurire. Pe unul dintre președinti, Bran Petre, l-au prins ca a schimbat cereale furate contra lemne din pădure și abia a scăpat să nu fie închis și exclus din partid"¹⁶.

"Am lucrat între 1962-1964 ca și casieră la colectiv. Toate funcțiile de conducere erau evaluate în norme pentru care primeau cereale, Statul dădea bani pentru a cumpăra animale și inventar agricol. Cei mai mulți care erau în

15. ibidem

16. idem - Gîta Ioan

întovărășie au fost trecuți automat în colectiv la înființare. După ce s-au întărit au început să dea și bani pentru normele efectuate, 2 lei în funcție de greutatea muncii depuse. Normele erau calculate în puncte uneori îți dădeau doar 70 de puncte în loc de 100¹⁷.

"Am intrat în colectiv cu aproape 3 ha., un car și un plug. Cei care nu erau lămurii în adunările de la școala erau duși în cancelarie unde erau închiși mai multe ore sau erau bătuți. Nu a rezistat nimeni doar într-un sat vecin, în Barsău de Sus au ieșit femeile contra activiștilor și iau speriat scăpând de colectivizare. Eu eram la muncă în Baia Mare și cum nu aveam pământ în proprietate n-am avut parte de munca de lămurire. În sat nu puteai fi nici ciurdar dacă nu erai înscris în colectiv sau în partid. Înainte nu aveau nimic și acum se considerau frunțașii satului, stăteau la prezidiu, se îndopau cu de toate. Se considerau frunțași în producție deoarece își luau pământul cel mai ușor de lucrat pentru norme¹⁸.

"Pe cei care nu doreau să intre îi băteau la cancelaria școlii. Mie au vrut să-mi spargă fundația de la casă zicând că ei au puterea să spargă munții. Or mai zis că nu mă lasă să-mi construiesc casa până nu mă înscriu în colectiv. Aveau următoarea deviză: nici un spic pierdut nici o bucată de pământ necultivat, din cauza lucrului abia reușeam să mâncăm o dată pe zi. Am avut recolte bune, în primii ani 2 săptămâni a durat până au reușit să transporte toată recolta la baza de colectare¹⁹.

"N-au vrut părinții mei ca să intrăm în colectiv, am rămas doar cu un lot de pământ în jurul casei părintești. Cine nu intra în colectiv nu era primit în serviciu nicăieri. Am ajuns membru de partid doar când mi-au promis serviciu și-au venit cu mașina după mine ca să mă convingă. Deși n-am intrat în colectiv celelalte pământuri pe care le aveau părinții mei au fost confiscate²⁰.

"Maxim Gheorghe și cu Polgar Ioan au primii care au început munca de lămurire prin sat. Unii s-au înscris de bunăvoie deoarece aveau pământ sărac și la mare distanță. Au fost aduse mașini agricole ca să arate cât de bine se poate lucra pământul mecanizat. Înainte de 1960 ne-au împovărat cu cotele care trebuiau date. Fiecare utemist avea ca sarcină lămurirea țăranilor. Partidul a pornit pe o cale și a ajuns într-o direcție greșită. Pe cei mai încapățânați îi chemau până la raion, la Șomcuta. Acolo îi țineau închiși noaptea sau cu fața către un perete alb, le dublau impozitele până credeau că vor muri de foame numai ca să intre în colectiv. O femeie din sat, Roatiș Ana a fost ridicată odată cu soțul ei dar a reușit să fugă din spitalul închisorii Satu Mare. A stat 10 ani ascunsă, la nunta fiului ei a venit deghizată în vânzătoare de cireșe și nu a fost recunoscută de nimeni. A fost prinsă furând haine de la o rudă din Valea Vinului pentru că credea că astfel

17. idem - Dragoș Maria.

18. idem - Dărăban Ioan.

19. idem - Boitor Ioan.

20. idem - Goie Terezia.

va intra cu pedeapsa la drept comun. Pe pământul foștilor chiaburi s-au făcut ferme de animale unde munciau oameni din sat care cu aceasta ocazie au furat tot ce au putut din locuințele părăsite așa cum au făcut înainte cu cele ale evreilor deportați. La început S.M.T. lucra pentru colectivști gratuit și mergeau oriunde era nevoie de munca mecanizată. Fruntașii erau puși pe un tablou de onoare și primeau premii în grâu și porumb. Cine avea carnet de partid nu se temea de nimeni, de multe ori nu mai cântăreau porumbul ci îl duceau direct acasă²¹.

"S-a furat mult de la colectiv, de la recoltare până la depozitare. Cei prinși erau pedepsiți în diverse moduri: de la condamnare la locul de muncă pînă la închisoare 6 luni. Toma Vasile a înjurat pe reprezentanți locali ai partidului, fapt pentru care a făcut 3 luni de pușcărie la Satu Mare iar complicele său, a reușit să scape datorită unor relații la tribunal. La început s-a dat doar a treia parte și apoi a scăzut la a 20 parte din recolta de porumb, pentru o familie s-a dat 130 kg. de grâu. Aveai de făcut 130 de norme pe un an și dacă nu le îndeplineai atunci trebuia să plătești o taxă sau dădeai 30% din recolta de fân"²².

Aceste mărturii exprimă un anume punct de vedere, cel al lumii rurale și este deosebit de cel aflat în paginile presei locale care reflectă astfel evenimentele "în aprilie 1961 cei din satul Roșiori, raionul Șomcuta au înființat o gospodărie agricolă colectivă. Intraseră în colectivă atunci numai o parte din întovărășiți - 98 familii. Din prima zi de existență, sub îndrumarea organizației de bază, colectivității și-au propus să continue munca politică pentru colectivizarea satului. Munca spornică a colectivștilor, ambiția lor sănătoasă au dat roade bune. Încă din vară s-a putut aprecia că porumbul lor, floarea soarelui, cartofii sunt mult mai frumoase decât ale întovărășiților. Acesta s-a adevărit apoi pe deplin în toamnă. Diferențele de producție erau prea mari pentru a nu fi bagate în seamă. Cele 2200 kg. de porumb boabe în medie la hectar, în condiții de secetă, au fost considerate un mare succes. Această producție era mai mare aproape de 2 ori decât a vecinilor lor de tarla - întovărășiții. Și la floarea soarelui diferența a fost de 300 kg. la hectar. Așa și la alte culturi. Puteau să nu vadă întovărășiții acest lucru? Nu, fiindcă colectivștii nu le-au ascuns adevărul. Adânc impresionați de cele văzute în gospodăriile din Pir și Ghenci...foarte mulți din cei întorși din vizită au depus cereri și s-au alăturat colectivștilor ca cei mai buni agitatori. Ei au adresat chemări în scris către ceilalți întovărășiți să vină alături de ei în colectivă. Zilele și serile de iarnă sunt de asemenea bine folosite la Roșiori. Ele se caracterizează printr-o muncă politică intensă. Colectivștii, al căror număr este în continuă creștere, vorbesc cu mândrie despre realizările lor. Ei au pornit la drum cu 8 luni în urmă, având 2 cai. Acum în grajdul nou construit, cu o capacitate de 100 de bovine sînt deja 32 de vaci și juninci, 18 vițele. Au mai cumpărat

21. idem - Bumb Vasile.

22. idem - Daraban Florica.

10 scrofițe de rasa Landrace, au și 10 atelaje. Cea mai mare realizare este considerată aceea că, pe baza muncii politice de convingere, în această iarnă numărul familiilor din colectivă aproape s-a triplat. Astăzi marea majoritate a țăranilor sînt colectiviști- 286 familii. Au mai rămas doar cîteva familii în afara colectivei. Munca politică de masă cu variatele ei forme, continuă cu tot mai mult entuziasm. Oamenii vorbesc despre completa cooperativizare a satului ca despre un țel apropiat"²³.

Colectivizarea este o parte a istoriei ultimilor 50 de ani, o istorie care a schimbat existenta multor generații. paradoxal cu tot aerul de lucru diabolic pe care-l degajă studiile făcute pe această temă, la nivelul omului obisnuit este perceput ca un lucru cu urmări pozitive în raport cu incertitudinea prezentului. "Mai bine ar fi mai ținut pentru că fiecare a avut cât i-a trebuit, cu cât fura se ajungea. Acum cu pămîntul pe care-l avem nu mai iese nimic, totul este scump și rămîne mult pămînt pustiu"²⁴.

"S-a deființat în primavara anului 1991. S-au dat cîte 50 de arii la fiecare colectivist apoi s-au licitat clădirile și animale ca și inventarul agricol existent. Din ce a rămas nelicitat s-a vandut la un preț mai scăzut și s-au împărțit banii. Am mai primit 100 kg. de grâu pentru fiecare hectar de pămînt cu care am intrat în colectiv și 400 de lei pentru carul confiscat. A fost bine pe vremea aceea pentru că aveai doar de săpat și de cules pe deasupra mai primeai și bani după tutunul sau sorgul recoltat. Primeai și grâu ca și 15 arii de pămînt pe care reușeai să-l lucrezi"²⁵.

"Ar fi bine să fie și acum cum a fost pe vremea colectivului. Ar trebui să dea mai multe cereale și mai mulți bani. Erau holde mîndre, ierbicide pentru culturi acum îi doar sărăcie"²⁶.

"S-au făcut multe lucruri bune pe vremea colectivului, a fost o domnie să lucrezi atunci"²⁷.

"Nu cred că a fost bine amplasat în centrul satului, trebuia undeva mai la margine. Se putea lucra cu oameni mai puțini deoarece era totul mecanizat, acum îi multă muncă și puțină recoltă"²⁸.

La 25 februarie 1962 într-o telegramă adresată de Comitetul raional Șomcuta către Comitetul regional al P.M.R. din Maramureș se raporta încheierea colectivizării "urmînd cu încredere politica leninistă a partidului și îndemnați de rezultatele deosebit de încurajatoare ale gospodăriilor colective din vecini, din raion și din regiune, cele 14.473 de familii ale țăranimii muncitoare din satele

23 Pentru Socialism - 25 ianuarie 1962. art. Pe drumul gospodăriei colective.

24. mărturie - Dragoș Maria.

25. idem - Dărăban Florica.

26. idem - Boitor Ioan.

27. idem - Goie Terezia.

28. idem - Bumb Vasile.

raionului Șomcuta s-au unit în 57 de gospodării agricole colective care dețin 31.900 ha însemnând 99,2% din suprafața colectivizabilă a raionului²⁹.

"La 7 martie 1962 într-o telegramă adresată C.C al P.M.R, tovarășului Dej se raporta încheierea colectivizării de către regiunea Maramureș. Se raporta infiintarea a 373 de gospodării colective reunind 110431 familii de țărani cu o suprafață de 335008 hectare"³⁰.

La 10 aprilie 1962 are loc plenara lărgită al Comitetului regional Maramureș al P.M.R. în care se prezintă un raport de către Iosif Uglar unde apar alte cifre decât cele raportate conducerii superioare de partid "s-au constituit 341 de gospodării cuprinzând 119084 de familii cu o suprafață de 359144 ha din care arabil 257800 ha."³¹.

La 28 aprilie 1962 începe la București sesiunea extraordinară a M.A.N. prilejuită de încheierea colectivizării în întreaga țară. Din cuvântările participanților la sesiune rezultă încrederea în justetea măsurilor luate de către partid "socialismul a învins definitiv la orașe și la sate, a spulberat pentru totdeauna speranțele celor care se mai mângâie cu ideea că țărănimea din România este refractară socialismului"³².

THE AGRICULTURE COLLECTIVIZATION. A CASE STUDY ROȘIORI. AN ORAL HISTORY RESEARCH

The introduction of this study deals with a general framework of collectivization in Romania containing a chronology methods and strategies used by the communists for the abolishment of the private propertiers in the country. The second part of it deals with the very process of colectivization in the village Roșiori. For the better image of the phenomenon which is a part of an immediate history and a local one we took into consideration nine interviews inserted in this study. The study also a mentions some of the most interesting methods and strategies the party militants used for the future succes of collectivization

29. Pentru Socialism - 25 februarie 1962.

30. idem - 7 martie 1962.

31. idem - 10 aprilie 1962.

32. idem - 28 aprilie 1962.